

Завдання
I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
5 клас

1. Пригадайте й запишіть куплет народної пісні, у якій згадується рослина. Складіть і запишіть про цю рослину висловлювання. Придумайте до тексту заголовки.

12 балів

2. Запишіть слова, уставляючи пропущені літери та апостроф.

Г..рой, за..ць, слов..янс..кий, чов..н, мавп..ячий, міз..нець, облич..я, п..ят..десят, ш..ренга, ро..питати, чотир..ма, черв..як.

6 балів

3. Згрупуйте й запишіть слова за спільними коренями. У спільнокоренових словах виділіть префікси й суфікси. У яких коренях відбувається чергування звуків?

Зберігання, берег, рука, ручка, прибережний, віз, берегти, безрукий, береговий, обережний, везти, приручений, підвозити, вода, везіння, підводити, водяний, водити.

6 балів

4. Закінчіть народні вислови. Поставте відповідні розділові знаки.

Будь здорова як...

Сійся родися...

Що хата має тим...

3 бали

5. Виправте стилістичні помилки й запишіть речення.

У магазині покупцеві забули вручити решту.

Учителька прорекламувала батьківські збори.

На листі зелених насаджень діамантами сяяла роса.

3 бали

Загальна кількість балів – 30.

Завдання
I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
6 клас

1. Пригадайте й запишіть куплет народної пісні, у якій згадується календарний обряд. Складіть і запишіть висловлювання про цей обряд. Придумайте до тексту заголовки.

12 балів

2. Запишіть словосполучення, виправивши лексичні помилки.

Піднімається вгору, любима пісня, книжний магазин, приємного апетиту, зайняти перше місце, на слідує день, вірна відповідь, повільно мчати.

4 бали

3. Поясніть значення фразеологізмів, уведіть їх у речення.

Груші на вербі, тримати хвоста трубою, заяча душа.

6 балів

4. Випишіть слова з орфографічними помилками, виправивши їх. З перших букв виписаних слів прочитайте та запишіть приказку.

Няччати, хобі, енциклопедія, мавп'ячий, проїзний, аванпосний, шалений, промінчик, тиждневий, іминини, Уманщина, надбрів'я, безпомічний, ініціатива, буквенний, тонна, емігрант, без'ядерний, сшиток, жираф'ячий, заздрісний, савець, вана, італія, кінчик, тьм'яний, льється, незчислений, ангина.

4 бали

5. Доберіть прикметники, за допомогою яких можна визначити рід іменників. Утворені словосполучення запишіть.

Ступінь, какаду, собака, нежить.

4 бали

6. Запишіть відомі вам етикетні формули вибачення.

4 бали

Загальна кількість балів – 34.

Завдання
I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
7 клас

1. Складіть і запишіть список історичних пам'яток нашого краю (не менше 4). Опишіть одну з них. Придумайте до тексту заголовки.

14 балів

2. Запишіть слова, поставивши наголос.

Каталог, приятель, донька, разом, мабуть, завдання, читання, чоботи, фартух, корисний.

5 балів

3. Відредагуйте речення, запишіть їх і поставте розділові знаки.

Біллю сповнилося серце Марії. Підписку на газети й журнали можна оформити на протязі кількох днів. Наша природа потребує бережливого ставлення і нашого захисту. Я не знаю по якому адресу проживає новоприбулий однокласник. Мій друг часто приймає участь у спортивних змаганнях по баскетболу. Моя пропозиція я рахую є самою найкращою.

6 балів

4. Визначте, як називаються подані вирази. Підберіть до кожного слово-синонім.

Сліпці сватають.

Сунути носа до чужого проса.

Стріляний горобець.

Кебету мати.

4 бали

5. Доведіть, що інфінітив може виконувати роль підмета, означення, склавши речення.

4 бали

6. Запишіть відомі вам етикетні формули прохання.

4 бали

Загальна кількість балів – 37.

Завдання

I етапу

Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика

8 клас

1. Пригадайте й запишіть куплет народної пісні, у якій згадується історична особа. Складіть і запишіть висловлювання про цю особу. Придумайте до тексту заголовки. 12 балів

2. Відредагуйте речення.

Коли ми зрівняли ці два комп'ютера, то виявилось, що об'єм жорсткого диску в них не співпадає. Цей планшет являється водночас і телефоном, тому застосовувати крайні міри з ним можна лише в порядку виключення. **4 бали**

3. Запишіть словосполучення у формі родового відмінка, поясніть правопис.

Сильний вітер, шкільний предмет, політехнічний інститут, смачний мед, довгий коридор, приміський вокзал, великий квадрат, бджолиний рій, важливий документ, цікавий роман.

Виконайте словотвірний аналіз слова *приміський*.

6 балів

4. Спишіть, уставивши пропущені розділові знаки. Виконайте синтаксичний розбір виділеного речення.

Ластівки відлетіли...Звичайна здавалося б подія але з душі ніби найкраще винесли і там утворився холодний протяг від того що дроти голі а у дворі тиша.

Тепер дорогі друзі чекатимемо весни з її теплом і ластівками. Як добре що все повертається і тепло і ластівки і весна з літом (За І. Ковалем).

6 балів

5. До поданих слів доберіть антоніми – іменники, що вживаються тільки у формі однини.

Гамір –

Хвилювання –

Чесць –

Любов –

Холод –

5 балів

6. Доберіть і запишіть п'ять фразеологізмів, що містять людські імена. Поясніть значення кожного з них.

5 балів

Загальна кількість балів – 38.

Завдання
I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
9 клас

1. Складіть висловлювання на тему «У назвах міст і сіл – слова, в яких щось рідне, таємниче» (Д. Білоус).

12 балів

2. Доповніть складнопідрядне речення ще одним простим реченням так, щоб утворилася конструкція із сурядним і підрядним зв'язком. Зробіть синтаксичний розбір утвореного речення.

Кожна національна мова – це особливе свято бачення й сприйняття того світу, у якому живе народ.

8 балів

3. Утворіть форми третьої особи однини від інфінітивів.

Боротися, клеїти, хотіти, бігти, могли, бачити, звужувати, звузити, держати, плакати, колоти, ліпити.

6 балів

4. Утворіть від поданих іменників прикметники.

Середина-Буда, Липова Долина, Ямпіль, Париж, турист, казах, Цюрих, ткач, груша, алюміній.

5 балів

5. Поясніть значення крилатих висловів та джерело їх походження.

Витати в емпіреях –

Від аза до іжиці –

Бути записаним на скрижалях –

Текти молоком і медом –

4 бали

6. Визначте види односкладних речень. Підкресліть у них граматичні основи.

Мені й не весело було й на нашій славній Україні (Т. Шевченко).

Глибоке небо, білі хмари та плюскіт срібної води (Є. Маланюк).

Хліб-сіль їж, а правду ріж (Нар. творчість).

Лови летючу мить життя! (Олександр Олесь)

Чи хоч пучечок тої калини мені на груди покладуть? (Л. Костенко)

5 балів

Загальна кількість балів – 40.

Завдання

I етапу

Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика

10 клас

1. Напишіть відгук на прочитану Вами книгу сучасного українського автора.

12 балів

2. Запишіть речення, розставляючи розділові знаки. Підкресліть усі члени речення, надпишіть над кожним словом, якою частиною мови воно є. Побудуйте структурну схему та дайте загальну характеристику.

Кожне слово рідної мови має своє обличчя як у квітки у нього неповторний аромат і відтінок барви а цих відтінків кожна мова має тисячі (В. Сухомлинський).

8 балів

3. Визначте і поясніть, які поняття, явища «делікатно приховують» подані фразеологізми і чому.

Як мати народила; в костюмі Адама.

Розумний, як Хведькова кобила; немає «ку-ку» в голові; капустана голова.

Лелека приніс; знайшли в капусті; Бог послав.

Оре носом; в три дороги йде; залити очі.

5 балів

4. Доберіть і запишіть приклади (не менше 10) до теми «Велика буква і лапки у власних назвах».

5 балів

5. До поданих іншомовних слів доберіть українські відповідники.

Бісер, варвар, симптом, гід, інновація, інсайт, опонент, мізантроп, дилетант, амбітний, інертний, ефемерний.

6 балів

6. Від поданих слів утворіть імена по батькові чоловічого й жіночого роду.

Анатолій, Віталій, Гордій, Григорій, Данило, Зіновій, Ілля, Кузьма, Лаврін, Лев, Левко, Лука, Лукаш, Микола, Оксент, Оксентій.

4 бали

7. Поставте наголос у словах.

Олень, батьківський, добуток, форзац, ознака, зручний, донька, дочка, попереk, дрoва, продаж, квартал, було, спина, косинець, визвольний.

4 бали

Загальна кількість балів – 44.

Завдання

I етапу

Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика

11 клас

1. Підготуйте та запишіть запитання для інтерв'ю з відомим політиком на тему «Українське законодавство про мову. Досягнення, проблеми й перспективи».

12 балів

2. Назвіть 5 слів англійського походження. Розкрийте їх лексичне значення. Назвіть критерії, за якими Ви визначили їх походження.

6 балів

3. На основі простого речення побудуйте інші синтаксичні одиниці:

а) складносурядне речення;

б) складнопідрядне речення з одним підрядним;

в) складнопідрядне речення з кількома підрядними.

Визначте граматичні основи.

Освіта людини має починатися з приказок і закінчуватися думками (Сенека).

6 балів

4. Запишіть прислівники, знявши ризику.

До/вподоби, до/схочу, право/руч, на/льоту, без/відома, раз/у/раз, кінець/кінцем, від/нині, до/недавна, до/сьогодні, від/учора, до/загину, без/угаву, без/вісти, уві/сні, світ/за/очі, без/кінця/краю, не/сьогодні/завтра, спокон/віків, з/діда/прадіда, в/решиті/решит, як/не/як, всього/на/всього, без/перестанку.

6 балів

5. Поясніть значення лінгвістичного терміна *калька*. Запишіть нормативні відповідники до кальок із російської мови: *просипатися, задавати питання, по понеділках, залишити в спокої, у найближчі дні, доказувати теорему, банкрут, вилка, підняти крик, включи утюг, відкрити двері, робити вигляд.*

6 балів

6. З поданих у дужках слів утворіть словосполучення:

(обидва, обидві) (лікарі, лікаря); (два з половиною, два) (метра, метри); (кілька, кількох) (учні, учнів); (півтора, півтори, одна третя) (роки, року), (чотири, четверо) (високі, високих) (будинки, будинків); (три четверті) (гектара, гектари).

5 балів

7. Поставте наголос у словах.

Олень, батьківський, добуток, форзац, ознака, зручний, донька, дочка, поперек, дрова, продаж, квартал, було, спина, косинець, визвольний.

4 бали

Загальна кількість балів – 45.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

5 клас

1. Напишіть листа святому Миколаю.

(12 балів)

2. Запишіть слова у дві колонки: 1) у яких сполуки літер *дж* і *дз* позначають два звуки, 2) у яких сполуки літер *дж* і *дз* позначають один звук.

Підземний, джем, бджолиний, підземелля, походження, відзначає, підживити, народження, підзаголовок, піджарити, тедзь, відзимувати, джміль.

(3 бали)

3. Перепишіть. На місці крапок уставте, де потрібно, пропущену літеру або апостроф.

Пр...краса, печ...во, молод...ю, радіст...ю, пр...мудрий, Ігор...вич, дал...чнь, медв...яний, надвечір...я, різ...б...яр.

(5 балів)

4. Перебудуйте речення так, щоб не виникало двозначності.

Дітям сподобався цей проспект. Нарешті ми побачили лаву. За річкою виднілася череда.

(6 балів)

Загальна кількість балів – 26.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

6 клас

1. Напишіть твір на одну з тем:

- *Які щасливі очі у казок! (Л. Костенко).*
- *Козацькому роду нема переводу.*
- *Лист до святого Миколая.*

(12 балів)

2. Від сполучень слів утворіть іменники й запишіть їх.

Сухий діл, вісім ніг, край неба, чорна земля, скоро писати, сам варить, лазити по верху, ні се ні те.

(4 бали)

3. Запишіть слова фонетичною транскрипцією.

В'ється, ячмінь, дивишся, молотьба.

(4 бали)

4. Доповніть речення епітетами й порівняннями.

...сонце зігрівало, як...

...хмари пливли, наче...

...клен губив... листя, ніби...

...краплини роси вигравали на сонці...барвами, як...

(4 бали)

5. Підкресліть головні й другорядні члени речення.

Повій, вітре, на Вкраїну (С. Руданський).

Мабуть, вітер погнав човен у море (О. Гончар).

Їли варення з малини.

(4 бали)

Загальна кількість балів – 28.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

7 клас

1. Напишіть твір про своє село, місто, рідний край (обсяг 8-10 речень).

(12 балів)

2. Сконструйте речення. Виконайте морфологічний розбір виділеного слова.

Хмарками, цвіте, угорі, усіяна, блакить.

Вечір, діброво, тобі, добрий, зелена.

Під, крилами, земля, вітру, бита, сіріла, небом.

(5 балів)

3. Знайдіть помилки в реченнях. Запишіть правильно.

Тільки шостого січня у магазині «Зима» знижки на шуби до п'ятидесяти відсотків.

Державний бюджет поповнився ще семистами дев'яносто трьома тисячами гривень.

(4 бали)

4. Як ви розумієте приповідку «Варвара ночі увірвала, а день приточила»?

(6 балів)

5. До якої відміни належать іменники *ножиці, черговий, реле*?

(3 бали)

Загальна кількість балів – 30.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

8 клас

1. Напишіть міні-твір про українську мову, коментуючи такі рядки поета.

*О слово! Будь мечем моїм!
Ні, сонцем стань! Вгорі спинися,
Осяй мій край і розлетися
Дощами судними над ним.
(Олександр Олесь)*

(12 балів)

2. Як ви розумієте приповідку «Сьогодні Наума, хай тобі наука на ум піде»?

(6 балів)

3. Замініть подані речення безособовими.

У саду пахли квіти. Я соромлюся. Ночами він не спав. Вітер розвіяв опале листя. Ішов дощ.

(5 балів)

4. Утворіть прикметники від поданих іменників (за допомогою суфікса -ськ-).

Острог, Сиваш, брат, турист, Одеса, Полісся, Овруч, герцог, комендант, Запоріжжя, казах.

(5 балів)

5. Перепишіть речення, поставивши розділові знаки та потрібні орфограми.

І тиха кол...санка і св...ятий образ мами і сонце в блакитному небі і з...мля все це дає...ся як найдоро...ий дарунок світу і приходять у жи...я непомітно як являєт...ся у всій красі і силі добро і любов. (Я. Гоян)

(6 балів)

Загальна кількість балів – 34.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

9 клас

1. Письмово розкрийте зміст поетичних рядків:

- *Чи не дивно, що один у багатстві бідний, а інший у бідності багатий
(Г. Сковорода).*
- *Я знаю вас, нащадки запорожців,
Я вірю вам і низько чолом.
Дивлюсь на вас і вірою займаюсь,
І б'ю поламаним крилом (Олександр Олесь).*
- *Сива ластівко, сиве сонечко... (Б. Олійник).*

(12 балів)

2. Складіть статті для тлумачного словника на слова *євшан-зілля*, *легінь*.

Статті проілюструйте реченнями-прикладями.

(4 бали)

3. Відредагуйте речення, запишіть їх і розставте розділові знаки.

Скільки зараз годин? Я читав цікаву книгу до двох годин ночі? Мама повертається з роботи о шостій годині вечора. Зараз без четверті шість. Однокласниця прийшла до мене в гості в половині другого. Пропоную зустрітись біля чотирьох годин.

(6 балів)

4. Запишіть словосполучення, узгодивши числівники з іменниками.

Тридцять три (стілець), тридцять п'ять (гривня), семеро (студент), два (княни), двоє (княни), обидва (брати), тисяча (примірник), одна шоста (аркуш).

(4 бали)

5. Перепишіть речення й розставте розділові знаки. Підкресліть члени речення.

1) Батьківщина починається для людини зі шматка неба і ниви пшениці з лісової галявини і блакитного неба над коліскою. 2) О націє дужа і вічна як Бог. 3) Після дощу прибігли в ліс діти збирати гриби. 4) Море перепливти не поле перейти. 5) Краса безсмертна і добро житиме вічно.

(5 балів)

Загальна кількість балів – 31.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

10 клас

1. Напишіть твір, епіграфом до якого можна взяти один із висловів:

- *Україно моя, вишиванко,
Ти тернова моя голубінь,
Хай святиться навіки твій ранок
І серпневого дня височінь! (Г. Булах).*
- *Знову наснилось дитинство, тепле, як гарна весна (Д. Луценко).*
- *З кожним криком і з кожним кроком теж стаємося верблюдьми
(І. Андрусяк)*

(12 балів)

2. Знайдіть неправильно написані слова й запишіть їх відповідно до вимог правопису.

Воз'єднання, священний, священник, ссавці, статей, заввідділом, академмістечко, прочитаний, жаданий, міццю, шалений, перельєш, ніччю, жовччю, віддзеркалений, стараний, неказаний, олов'яний, страйком, студенний, блаженний, льняний, іновація, тушию, тушем, сказаний, пісьня.

(5 балів)

3. Складіть речення за схемою на тему «Доброта й милосердя врятують світ».

[..], і []: [].

(6 балів)

4. Відредагуйте речення і запишіть.

У мові він уживав місцеві слова і діалекти.

Він – людина передових і прогресивних поглядів.

Ще зовсім молодими юнаками пішли вони на заробітки.

На вулиці було чути крик дитячих голосів.

Поясніть, яка помилка властива цим реченням.

(5 балів)

5. Складіть філософське гроно «СЛОВО» (не менше 10 асоціацій).

(5 балів)

Загальна кількість балів – 33.

**Завдання для I етапу
Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

11 клас

1. Напишіть твір, епіграфом до якого можна взяти один із висловів:

- *Українська нація збереже себе в родині (І.С. Нечуй-Левицький).*
- *Життя як нива, збагачуйте його своєю щедрістю – тоді добрим словом згадуватимуть вас люди (В. Симоненко).*
- *Я по світу іду в вишиванці
Аж дивуються ген журавлі,
Хай стрічають веселі багрянці,
Україна іде по землі (Г. Булах).*

(12 балів)

2. Випишіть із речень фразеологізми. Письмово поясніть значення одного з них (на вибір).

– Треба ж комусь, хлопці-товариші, вийти на прю, як наші прадіди ставали (І. Цюпа).

Де ся підтіпанка вмшалась,

То верб'я золоте росло (І. Котляревський, Енеїда).

А Михайло коло кварти

У шинку сидів

І сміявся, строїв жарти

Та мандрони плів (І. Франко, Галицькі образки).

(6 балів)

3. Відновіть пропущені числівники в приказках та фразеологізмах.

Хто мовчить, той...навчить. Ходив...дні, а виходив злидні. Гарна господиня:...городи, ...диня. Прийде...баб та скаже...рад. ...син – не син, ...сини – півсина, ...сини – ото тільки син. Як...баб пошептало.

(6 балів)

4. Відредагуйте словосполучення.

Не дивлячись на труднощі, капризна погода, відноситься по-дружньому, відноситься до більшості, двічі в місяць, вибачаюсь за запізнення, грудна дитина, майський жук.

(4 бали)

5. Запишіть слова, уставляючи пропущені літери та знімаючи риси.

Святен..ик, священ..ик, священ..ий, ел..кс..р, дієт/сестра, в/унісон, осві..чений, досві..чений, не/можливо, не/випадково, не/можна, не/аби/хто, ні/за/що, ні/за/що, на/віки/вічні.

(5 балів)

Загальна кількість балів – 33.